

[Grethe Philip.]

årene 1979 og 1980. Hvad angår den allernærmeste tid, ser det, stadig ifølge vismændene, endnu alvorligere ud. Man regner med, at ledighedsniveauet vil stige op til 145.000 ledige på årsbasis med et underskud på betalingsbalancen på 6 mia kr. Vurderingen hviler på, at man mener, de konjunkturdæmpende virkninger af augustforliget i begyndelsen vil have klar overvægt over de beskæftigelsesfremmende.

Hvis vi så ser på den økonomiske oversigt, så har jeg ikke opfattet den, som om den maler fremtiden helt så sort, og man kunne jo have lyst til at spørge, om det er, fordi økonomiministeren er en optimistisk mand, eller om han i virkeligheden deler vismændenes frygt. Men jeg skal nu ikke stille direkte spørgsmål om det, for jeg har ikke journalisterens utidige lyst til at spørge om ting, som der ikke er mulighed for at svare på på det pågældende tidspunkt.

Men alt i alt er situationen meget nedslående. Finansministeren formulerer det sådan i sin fremsættelsestale: på den ene side kræver bekæmpelsen af arbejdsløsheden, at statsfinanserne fortsat støtter den økonomiske aktivitet, og på den anden side nødvendiggør hensynet til betalingsbalancen en finanspolitisk tilbageholdenhed. Og bedre kan det jo ikke siges. Vi skal varetage to modgående hensyn samtidig, og det er svært, næsten umuligt. Det er vanskeligt for folk at forstå, at der kan være sund fornuft i snart at opmuntre forbruget, som vi forsøgte det ved den midlertidige momsned sættelse efter septemberforliget 1975, og snart bremse op for forbruget, sådan som vi nu er i færd med. Jeg synes, politikerne åbent bør sige, at vi vurderede udviklingen forkert. Det kraftige opsving var ikke lige om hjørnet, og importen steg stærkere, end vi havde forudset. Så håber jeg, at befolkningen på den anden side vil acceptere, at man skal næsten være clairvoyant for sikkert at bedømme fremtidige internationale bevægelser. Vi kommer aldrig nærmere end til nogle nok så usikre skøn, og dem må vi sætte kursen efter.

Og hvad skal vi så gøre? Ja, for en gangs skyld er der jo sket det ejendommelige, at økonomerne er enige, når det gælder det langsigtede. De siger: vi har kun ét at gøre: at holde igen på indkomstudviklingen og dæmpe lønstigningen, så vi kan blive mere konkurrence-dygtige over for udlandet. Skal vi nedbringe vor gæld til udlandet, er det på længere sigt nødvendigt at flytte arbejdskraft over i det, vi

med et lidt vanskeligt udtryk kalder betalingsbalanceerhvervene. Jeg ved, at der er mennesker, der er skeptiske over for mulighederne for at øge eksporten. Personlig deler jeg ikke denne skepsis, hvis vi kan holde vore omkostninger på et niveau, der ligger i underkanten af vore konkurrenters. Tyskland bliver vel vanskeligst at klare, men også dér har der været en vis lønstigning, selv om den ganske vist er mindre end vores. Derfor er det så vigtigt, at augustforliget indeholder en hensigtserklæring om tilbageholdenhed i lønudviklingen.

Jeg beklager dybt, at venstre meldte fra. Det er let nok at pege på svagheder i forliget, på tendenser til lønhamstring m. m., men politisk set var augustforliget nu det opnåelige, og det var efter min mening en lykke, at dette forlig ikke forleden sprængtes. Det ville uvægerlig have skabt stor uro på arbejdsmarkedet, og det ville have skabt forventning om endnu mere uro. Nu kom vi over den hurdle, men spørgsmålet om, hvordan vi holder lønningerne i ro, er stadig brændende aktuelt.

I det radikale venstre har vi den grundholdning, at det er de lavtlønnede, der skal nyde godt af de beskedne muligheder, der er for en reallønsforhøjelse. De fleste må indstille sig på, at realindkomsten indtil videre ikke kan sættes i vejret, og lønmodtagerne i de højeste indkomstklasser bør forberede sig på en vis real-lønstilbagegang. Det skal dog her huskes, at tjenestemændene og funktionærerne allerede har måttet lægge ryg til, da vi ændrede dyrtidsreguleringen fra procentvise tillæg til lønnen over til portioner med faste beløb.

Skal en lavtlønspolitik kunne gennemføres med held, har vi brug for igen at se nærmere på hele afsmitningsproblemet. F. eks. burde vi undersøge, hvor stor afsmitningen er i forskellige konjunkturfaser. Måske kommer vi så til et resultat, der ikke er helt så pessimistisk som det, vi tidligere har regnet med.

Vi trænger også til en tilbundsgående undersøgelse af, hvorledes lønstigning, der skyldes øget produktivitet, kan føre til lønforhøjelser på andre områder ved en i overenskomsterne indbygget automatik. Det er et spørgsmål, der ikke blot vedrører de offentligt ansatte, men også dele af det private arbejdsmarked, og det er vel ikke mindst en sådan lønafsmitning, der kompromitterer vor konkurrenceevne.

Det radikale venstre har som sagt stor forståelse for, at de lavtlønnede har behov for lønforbedring, men de lavtlønnede må ikke